

ԱՆԱՌԱԿ ՈՐՈՒՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

«Հայր, մեղայ յերկինս եւ առաջի քո եւ ոչ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո» (Ղուկ. ԺԵ 19):

«Հայր, մեղանչեցի երկնքի դեմ ու քո առաջ և այլևս արժանի չեմ քո որդին կոչվելու»:

Ավետարանում կան բազմաթիվ առակներ, որոնք ասվել են մեր Տեր Հիսուսի Քրիստոսի կողմից: Սուրբ Գրքում տեղ գտած առակները բավական մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում, իսկ եթե փորձում ենք խորանալ առակների բովանդակության մեջ, ապա նկատում ենք, որ առակները պարունակում են ճշմարիտ կյանքի համար ուսուցողական, խրատական, բարոյական անգնահատելի իմաստ:

Պատահական չէ այն երևույթը, որ Հիսուս առակների միջոցով ուսուցանում էր իր աշակերտներին և մարդկանց, թե ի՞նչ է Աստծո արքայությունը, թե ինչպիսի՞ պայմաններում և ինչպիսի՞ դեպքերում մարդ կարժանանա այդ արքայությանը:

Պարզ, հասարակ, հասկանալի մի քանի տողերի միջոցով Հիսուս պատմում էր մի առակ և հաճախ այդ առակներով պատասխանում էր իր նկատմամբ թշնամաբար տրամադրված դպիրների և փարիսեցիների նենգամիտ հարցերին: Այդ առակները իրենց իմաստությամբ այնքան դիպուկ, անմիջական և ճշմարիտ էին, որ բոլոր լսողները մնում էին վարմացած Հիսուսի իմաստության վրա: Իհարկե հաճախ էր պատահում, որ առակի իմաստը մնում էր անհասկանալի ժողովրդի և անգամ Հիսուսի աշակերտների համար: Դրա միակ պատճառը այն էր, որ նրանց հո-

գիներում դեռ չէին սերմանվել ճշմարիտ Վարդապետության սերմերը, նրանք չէին հասկանում Աստծո Որդու խոսքերը:

Վերը նշված բնաբանը վերցված է Ղուկասի Ավետարանում պատմվող «Անառակ որդու» առակից: Առակի բովանդակությունը հետևյալն է: Մի մարդ երկու որդի է ունենում: Որդիներից կրտսերը մի գեղեցիկ օր հայտնում է հորը, որ կիսի ամբողջ ունեցվածքը և իր հասանելիք բաժինը իրեն տա: Հայրը համաձայնվում է որդու առաջարկին: Դրան դարձնելով իր բաժինը, որդին որոշում է օտար աշխարհ գնալ և ապրել ապատ ու անկախ կյանքով: Միառժամանակ ապրելով առատության մեջ՝ տուրք է տալիս կրթերին և վատնում ամբողջ գումարը ու կանգնում աղքատության շեմին: Ինչ անի: Որոշում է աշխատել և գործի է անցնում մի մեծահարուստ մարդու մոտ՝ որպես խոլպապահ: Դառնությամբ և դժվարությամբ են անցնում օրերը. աշխատանքը ջատ, իսկ վաստակը քիչ: Եվ նա այն աստիճանի է հասնում, որ խոլպերի հետ ուտում է նրանց կերը: Վերջապես, խորհելով իր վիճակի մասին, պզում է, որ մեծ սխալ է կատարել՝ հեռանալով հոր տանից: Չէ որ այնտեղ ծառաներն անգամ իրենից լավ էին ապրում: Որոշում է տուն վերադառնալ, խնդրել հորը գտնե ծառա ընդունվել: Դեռ հայրական տանը չհասած՝ տեսնում է, որ հայրը գալիս է իրեն ընդառաջ: Հուզվում է հայրը՝ գրկում և համբուրում է որդուն: Իսկ որդին այդ ժամանակ ասում է. «Հայր, մեղավոր եմ երկնքի և քո առաջ, ների՛ր ինձ»:

Շարժվեց հայրական գույթը, ոչինչ չպատասխանելով տուն տարավ որդուն, հրամայեց լողացնել, նոր պզեստներ հագցնել և

խնջույք կազմակերպել: Ուրախ էր հայրը, ուրախ էր որդին: Բայց ահա ագարակից տուն վերադարձավ ընտանիքի ավագ որդին, վարմացավ իրենց տան խնջույքի համար: Երբ ծառաներից իմացավ, թե ի՞նչն է պատճառը, նա չցանկացավ տուն մտնել: Ինքն այսքան տարի ապնիվ աշխատել էր, բայց հայրը նրա համար ոչ անգամ չէր մորթել, իսկ այսօր անառակի համար մորթել է եղը: Դժվար էր համոզել ավագին տուն մտնել: Այդ ժամանակ հայրը դուրս գալով տանից՝ ասաց նրան, «Դու միշտ ինձ հետ ես, և ամեն ինչ որ իմն է, քոնն է. բայց պետք էր ուրախ լինել և ցնծալ, որովհետև քո այս եղբայրը մեռած էր և կենդանացավ, կորած էր և գտնվեց» (ԺԵ 32):

Այս է Հիսուսի կողմից պատմված առակի բովանդակությունը: Ավետարանական սույն պատմությունը ամփոփում է հոր և որդու միջև եղած մի դիպված: Փոքր որդին նենգ եղավ հոր նկատմամբ և հետո պղծաց, իսկ հայրը բարեգութ էր և ներեց նրան:

Ի՞նչը ստիպեց անառակ որդուն այդ քայլին դիմել: Այն, որ նա ցանկացավ առանձին ճոխ կյանքով ապրել: Ինչ-որ տեղ նրան ձանձրացրել էր հայրական տունը, ձգտում էր «ապատության» և որի պատճառով էլ հեռացավ տանից: Նրա մտքով մի րոպե անգամ չէր անցնում, որ ետ վերադառնա: Մտածում էր, թե ինչքան ապատորեն, ինչքան հաճույքով պետք է վայելի այն կյանքը, որի մասին շատ անգամ երազել էր:

Սկզբնական շրջանում նա ուրախ էր իր «ապատության» մեջ, բայց այդ նույն ապատությունը նրան հասցրեց անբարոյական և անառակ վիճակի: Ոչինչ չունենալով, ոչ մեկից օգնություն չսպասելով փորձեց աշխատել, բայց աշխատանքն էլ չօգնեց, քանի որ ապականվել էր նրա հոգին: Այս բոլորից հետո որոշեց վերադառնալ հայրական տուն և գթություն խնդրել հորից: Վերադարձավ, և գթառատ հայրը ներեց նրան ու իր կորցրած, մոլորված որդուն տուն տարավ:

Եթե մի կողմից անառակ որդին իր արարքով մեղք գործեց, հետո գիտակցելով ապաշխարեց և դարձի եկավ, ապա մյուս կողմից հայրական սիրտ մեծ զգացումը թողություն շնորհեց որդուն, քանի որ որդին սրբվել և մաքրվել էր կամովի, հասկացել էր իր սխալը ու ետ վերադարձել դեպի ճշմարիտ ճանապարհը:

Բարոյական այս գեղեցիկ առակը ունի աստվածային մեծ խորհուրդ, խորհուրդ, որը մեզ ուսուցանում է չլինել անառակ որդիներ Աստծո նկատմամբ, չանարգել նրա սուրբ պատվիրանները: Չէ՞ որ այդ պատվիրանները կատարելով կվայելենք ճշմարիտ կյանքի

քի քաղցր պտուղները: Աստված մարդուն տվեց ապատ կամք, բայց դա չի նշանակում, թե մարդը նման կամքով պետք չէ կատարի Աստծո պատվիրանները: Ամեն մեկը իր կամքով և իշխանությամբ նախ և առաջ պետք է կատարի Աստծո կամքը, որից և կծնվի բարին, իսկ Աստծուց հեռացող մարդկային կամքը կանարգի Աստծուն և կընկնի չարի իշխանության տակ:

Իսկ եթե հանկարծ սխալվենք, ապա գիտակցորեն մեր խղճի և Տիրոջ առաջ խոստովանենք, որ նորից չի կրկնվի սխալը: Միշտ հիշենք, որ մարդ, ապրելով հասարակական կյանքում, պետք չէ թերություններից և սխալներից: Նա կարող է նույնիսկ անգիտակցորեն սխալվել, բայց այդ չի նշանակում, որ նման անձնավորությունը դատապարտված է մեղքի, և նրա համար ոչ մի ապաշխարում չկա: Մենք չենք ցանկանում խոսել նման սխալների մասին, այլ կցանկանանք շեշտել այնպիսիները, որոնք գիտակցորեն են կատարվում միմիայն ի շահ օգուտի և հաճույքի, որով և մարդ բռնում է «անառակ որդու» ճանապարհը:

Քանի՞-քանիսին ենք ճանաչում, որոնք չեն հարգում իրենց ծնողներին, բախտի քմահաճույքին են հանձնել հարապատ երեխաներին, դավաճանել են հավատարիմ ընկերներին ու թշնամի դարձել եղբայրներին: Մի՞թե նրանք չեն գիտակցում, որ իրենց արարքով առաջին հերթին թշնամի են դառնում իրենց հոգուն, որ ատելի են շրջապատի մարդկանց: Նման մարդիկ սկսում են ապրել անիմաստ կյանքով, նրանք չեն կարող ճանաչել ճշմարիտ կյանքը, ընդունակ չեն խոր և կայուն ապրումների: Նրանք ոչինչ չի բավարարում, սակայն չգիտեն թե ինչի են ձգտում: Մի՞թե նման մարդիկ իրավունք ունեն ասելու, թե մենք ապրում ենք և ոչ...

Այս բոլորին գումարած, ինչ կարող ենք ասել նրանց համար, ովքեր թողնում են հայրենիքը ու հեռանում ուրիշ երկրներ: Արդյոք նրանք մեր հայրենիքի համար մեր օրերի «անառակ որդիներ» չե՞ն: Ոչ մի օտար երկիր իր «շքեղությունը» չի մատուցի նրանց, քանի որ Հայրենիքից հեռացողը և նոր հայրենիք որոնողը խորթ է բոլորի համար:

Դարերի խորքից եկող մեր Հայրենիքի ապատության և անկախության համար ընկած նահատակների արյան ձայնը մի՞թե այդքան ջուտ լռեց այդպիսիների համար: Չէ՞ որ նրանց սուրբ նահատակությունը ավելի ապնվացրեց ու վեր բարձրացրեց ողջերին, որոնք իրենց հայրենանվեր գործերով և Հայրենիքի էկստմամբ ունեցած սիրով Հարություն են տալիս մեր Հայրենիքին, որի հոգեհանգիս-

տը մի ժամանակ փորձում էին կատարել թշնամիները: Եթե ինչ որ կյանքի դաժան ճակատագիրը ամայի դարձրեց մեր Հայրենիքը և որբացրեց ժողովրդին՝ ստիպելով նրանց հեռանալ հարապատ եզերքից և հանգրվան գտնել օտարության մեջ, ապա դա չի նշանակում, որ ներկայումս ապրելով ապատագրված և վերածնված Մայր Հայրենիքում, տեսնելով նրա ծաղկունքն ու առա-

ջընթացը, պետք է լինել «անառակ որդիներ»: Ո՛չ, նրանց այդ արարքը երբեք չի՝ ներվի:

Այժմ եկեք միասին աղոթենք մեր ապատագրված Հայրենիքի, Սուրբ Էջմիածնի և համայն հայ ժողովրդի համար ու խնդրենք Աստծուց, որ խաղաղություն հաստատի ամբողջ աշխարհում:

ՎԱՐԴԳԵՍ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ՄԿՐՏՅԱՆ

